

Jateko animalia transgenikoak

Ez dira lehen animalia transgenikoak, baina bai guk jateko sortu diren lehenak. Merkaturatzeko baimenaren zain-zain daude hainbat arrain transgeniko, eta, lortuz gero, bide berri bat urratuko dute elikagai transgenikoen ibilbidean. Itxura guztien arabera, Estatu Batuetan gertatuko da hori, eta AquAdvantage izeneko izokin transgenikoak estreinatuko du jateko animalia transgenikoen merkatua.

Iazko udaren amaieran lortu zuten izokinaren ekoizleek AEBn elikagaien segurtasunaz arduratzen den erakundearen behin-behineko onespena. Baina dena emanda zetorrela zirudien arren, ingurumenarentzat eta osasunarentzat erabat seguruak direla demostratzeko froga gehiago eskatu dizkiete harrezkero. Hori egindakoan, ez dute izango beste eragozpenik merkaturatzea abiatzeko. Izan ere, berez nahikoa da hori. Elikagaiak seguruak direla frogatu behar dute ekoizleek, eta frogak behar bestekoak direla bermatu araugile eta baimen-emaileek.

Labore transgenikoek ondotoxo erakutsi digute, ordea, hori ez dela egia osoa. Lehenago ere esan dugu, transgenesia benetako aukera izan dadin elikagaien merkaturatzean, irtenbidea eman behar zaiola ekoizpen-ereduaren mataza sozioekonomiko eta politikoari. Ondo bereizi behar ditugula transgenesiarri lotutako arriskuak eta ekoizpen-ereduaren gaitzak. Bereizi, ez apartekotzat tratatzeko, ondo erlazionatu eta ondo kudeatzeko baizik.

Horregatik, atariko honetara ekarri nahi dugu Donostiako Biobide enpresaren zuzendari zientifiko Carles Callolek barruko orrietan esaten duena: "Erabat ziur egon behar dugu pertsonentzat eta ingurumenarentzat segurua izango dela, eta ez duela monopolio bat eragingo". Izan ere, bata bezain garrantzitsua da bestea, eta segurtasuna erregulatzen duten erakundeek ezin dute itu izan merkaturako jokabidearekiko. Labore transgenikoak merkaturatzen dituzten enpresek erakutsi duten jokabideak argi utzi du hori.

Eider Carton Virto

*Elhuyar Zientzia
eta Teknologia
aldizkariaren
zuzendaria*

32 JAIZKIBEL-ULIA babesa itsasoratu zain

Gipuzkoan, 370 kilometro karratu inguruko itsaso-zati bat eremu babestu izendatzeko proposamena aurkeztu dute OCEANA eta EBEO erakundeek, Natura 2000 sarean sartzeko. Itsaso-zati hori babestuta, Donostia eta Biarritz arteko itsasoan korridore ekologiko bat osatuko litzateke.

Jane Goodall

Txinpantzeen portaera ezagutzen duen pertsonarik badago mundu honetan, pertsona hori Jane Goodall da; 1960ko hamarkadan hasitako lana oraindik ez du utzi. Orain, dena den, denbora gehiena munduan bidaiatzen ematen du, natura kontserbatzeak duen garrantzia azalduz.

28

26 Irakurgailu perfektuaren zain

Kindle bezalako liburu-irakurgailu elektronikoei eta iPad-aren gisako *tabletek* abantailak eta desabantailak dituzte, baina oraindik asmatzeko dago bien alderdi onenak biltzen dituen gailua.

Laguntzeko gailuak eta irisgarritasun unibertsala

Teknologia berriek ate ugari ireki dizkiete ezintasunak dituzten pertsonari. Baina, eremu horretan ere, irisgarritasunak oztopo izaten jarraitzen du. Paradoxa horrekin amaitzeko lanean jarraitzen dute ikertzaileek; diseinu unibertsalaren aldeko apustua ari da gailentzen.

40

45 Izokin transgenikoa lasterraren aurka

Izokin transgenikoari uste baino gogorragoa egiten ari zaio merkatura iristeko bidea. Izan ere, oraindik ez du komertzializatzeko baimena lortu. Estatu Batuetan daude baimen hori lortzetik gertuen, baina beste leku batzuetan ere zain daude.

Munduaren itxura berri bat

Afrika iparralderantz mugitzen da. Amerika, berriz, mendebalderantz. Australia ere iparralderantz, eta mugitu ahala errotatzen ari da. Nora doaz kontinenteak?

56

aurkibidea]

4 FLASHA
Komuloninboa

6 ALBISTEAK

20 MUNDU IKUSGARRIA
Ozeanoetako biztanle ezezagunak

26 MUNDU DIGITALA
Irakurgailu perfektuaren zain

28 ELKARRIZKETA
Jane Goodall

32 **JAIZKIBEL-ULIA**
babesa itsasoratu zain

40 **Ezintasunen gaitetik, autonomia pertsonalera bidean**

45 **Izokin transgenikoa, lasterraren aurka**

50 GAI LIBREAN
Sendatuko al da, lurzoru-medikua?
L. EPELDE ETA C. GARBISU

ANALISIA

54 **Elikagaien etiketak luzeago... kontsumitzailea jakitunago?**
LEIRE ESCAJEDO ETA MERTXE DE RENOBALDES

56 GOGOETAN
Munduaren itxura berri bat

58 ISTORIOAK
Leeuwenhoek-en animalkuluak

60 LIBURUTEGIA
Hodeien aldeko apologia bat

61 UMORE GRAFIKOA
Satorrak Ilargian

62 ASTRONOMIA

64 HURRENGO ZENBAKIAN